

Plenum

Tisdag 19.5.2026 kl. 14.00—18.46

8. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av arbetsavtalslagen och till lagar som har samband med den

Regeringens proposition RP 199/2025 rd
Utskottets betänkande AjUB 1/2026 rd

Andra behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 8 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslagen kan nu godkännas eller förkastas.

Första talare är ledamot Lyly. Varsågod.

Debatt

16.02 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen tähänastiset yksipuoliset esitykset ovat lisänneet työnantajan määräysvaltaa ja heikentäneet työntekijöiden työsuhteja työttömyysturvaa. Tämä on ollut iso linja, ja tämä lakiesitys määräaikaisten työsopimusten osalta, joka meillä on tässä käsittelyssä, noudattaa tätä samaa linjaa. Työntekijöiden asemaa heikennetään.

Hallitus mahdollistaa määräaikaisen perusteettoman työsopimuksen solmimisen. Lisäksi tässä takaisinottovelvollisuus poistetaan alle 50 henkeä työllistäviltä yrityksiltä ja lomautusilmoitusajat puolitetaan 14 päivästä seitsemään päivään. Kaikki heikennyksiä työntekijöiden näkökulmasta. Esitystä perustellaan erityisesti pk-yritysten toimintaedellytysten vahvistamisella ja rekrytointikynnyksen madaltamisella. Kuitenkin tämä koskee kaikkia yrityksiä ja yhteisöjä Suomessa niin julkisella kuin yksityiselläkin puolella, ja siinä mielessä tämä perusteluteksti ja sisältö eivät kulje oikein käsikkäin. Muun muassa julkisella puolella määräaikaisia työsuhteita on jo joka neljäs, ja sinne vain halutaan lisää.

Arvoisa rouva puhemies! Lisää määräaikaisia työsopimuksia, vaikka niitä pitäisi saada vähennettyä. Tämä on se yleinen iso linja. Meillä Suomessa määräaikaisia työsopimuksia on jo 13 ja 15 prosentin välillä, noin 15 prosenttia keskiarvona ja julkisella puolella noin paljon kuin äsken sanoin, 25 prosenttia.

Tämä määräaikainen työsopimusmalli, perusteeton määräaikainen työsopimus ja yleensä määräaikaiset työsopimukset, koskee erityisesti naisia ja nuoria. Tätä kautta tämä tulee lisäämään raskaus- ja perhevapaasyrjintää ja siinä mielessä vie asioita erittäin huonoon suuntaan.

Täytyy muistaa, että toistaiseksi voimassa oleva työsopimus on lähtökohtana, ja nyt tälläkin esityksellä yritetään murtaa tätä peruskiveä ja viedä sitä määräaikaisten suuntaan. Olemme määräaikaisissa työsuhteissa jo Euroopan viidenneksi korkeimmalla tasolla, ja meidän pitäisi saada suunta toiseen suuntaan.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Määräaikaiset työsopimukset luovat myös epävarmuutta työelämään ja arkielämään, ja sillä lailla perheen ja muun suunnittelu tulee epävarmemmaksi.

Myös hallituksen perustelutekstissä on se, että jos määräaikaisten työsuhteiden määrä lisääntyy yhdellä prosentilla, niin tuottavuus laskee 0,19—0,29 prosenttiyksikköä. Eli määräaikaisuus ei lisää tuottavuutta, vaan se vähentää sitä. Tämä on myöskin huono suunta.

Tällä pidennetään koeaikaa, kun tällaisella tavalla sitä tehdään, ja ketjutusta mahdollistetaan, koska sen perusteettoman määräaikaisen jälkeen voidaan perustellusta syystä laittaa määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva, mutta siellä on myös tämä perustellusta syystä määräaikainen.

Tämä on tilanne tällä hetkellä, ja silti viedään tätä lakiesitystä eteenpäin. Tässä on myös monia muita yksityiskohtia, joita tässä keskustelussa varmasti lisää avaan.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan mietinnössä vastalauseen 1 mukaisesti esitämme ja esitän, että lakiehdotukset 1—3 hylätään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

16.07 **Juha Viitala sd:** Arvoisa rouva puhemies! Me olemme tässä salissa aivan liian usein tässä samassa tilanteessa, jossa käsittelemme lakiesitystä, joka heikentää palkansaajan asemaa ja on omiaan myös lisäämään epävarmuutta työmarkkinoille. Tosiaan tänään tässä toisessa käsittelyssä oleva laki määräaikaisuuksien helpottamisesta tulisikin jättää säätämättä. Valiokuntakäsittelyn jälkeenkin esityksen perusongelma säilyy muuttumattomana, eli se lisää työelämän epävarmuutta ja syrjintäriskiä. Työnantaja voi siis jatkossa tehdä vuoden mittaisen määräaikaisen työsopimuksen ilman perustetta ja sen jälkeen jatkaa työsuhdetta perustellulla määräaikaisuudella. Tämä avaa väylän, jossa määräaikaisuutta voidaan käyttää pysyvän työvoiman tarpeen täyttämiseen. Lisäksi tämä laki toimii käytännössä pidennettynä koeaikana, kun työsuhde voidaan päättää määräaikaisuuden päättämiseen ilman irtisanomisperustetta.

Hallitus perustelee työelämäheikennyksiään aina työllisyyttä kasvattavilla vaikutuksilla, mutta ainoa, mikä näillä toimilla kasvaa, on työelämän epävarmuus. Määräaikaisuuksien lisääntyminen tulee oletettavasti kohdistumaan erityisesti aloille, joilla ne ovat jo nyt yleisiä ja joissa työskentelee paljon naisia. Jopa hallituksen omassa esityksessä todetaan, että esitys voi lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää.

Valiokunnan asiantuntijalausunnoissa tuotiin esiin, että määräaikaisten työsopimusten käytön helpottaminen sekä irtisanomismahdollisuuden laajentaminen heikentäisivät merkittävästi työntekijän työsuhdeturvaa ja lisääisivät epätyypillisten työsuhteiden käyttöä.

Tästä onkin helppo mennä luottamuksen teemaan, kun mietitään, mitä tällä hetkellä yhteiskunta kaipaa, mitä meidän nuoret kaipaavat. He kaipaavat luottamusta tulevaisuuteen. He kaipaavat luottamusta siihen, että uskaltavat perustaa perheen, että on töitä tulevaisuudessa. Miten he rakentavat tasapainoista tulevaisuutta, kun työmarkkinat ovat epävarmat ja pirstaleista työsuhdetta on luvassa? Tämä varmasti vaikuttaa perheen perustamishaluihin myöskin.

Tässä on monta seikkaa tuotu esille, ja olen vahvasti sitä mieltä, että nyt kun vielä on mahdollisuus, niin tämä huono esitys tulisi kaataa ja palauttaa se takaisin sinne elinkeinoelämän pöytälaatikkoon ja jättää sinne pölyttymään. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

16.10 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus on järjestelmällisesti muuttanut suomalaista työelämää yhteen suuntaan. Työntekijän turvaa heikennetään pala palalta. Tämänkin esityksen kohdalla hallitus puhuu joustavuudesta, mutta työntekijän näkökulmasta kyse on epävarmuuden lisäämisestä. Kun katsoo kokonaisuutta — irtisanomisen helpottamista, määräaikaistuuksien lisäämistä, takaisinottovelvoitteen poistamista ja lomautusehtojen heikentämistä —, on aihetta kysyä, miksi työntekijä näyttää olevan hallitukselle lähtökohtaisesti riski.

Ensimmäinen ongelma tässä hallituksen esityksessä on perusteettomien määräaikaisten työsopimusten lisääminen. Työsuhteen pääsäännön pitäisi Suomessa olla selkeä: jos työn tarve on pysyvää, työsuhteen tulee olla toistaiseksi voimassa oleva. Näin on pyritty takamaan työntekijälle turvaa, ennakoitavuutta ja mahdollisuutta rakentaa omaa elämäänsä. Nyt hallitus haluaa avata oven vuoden mittaisille määräaikaistuuksille ilman perustetta. Se tarkoittaa käytännössä sitä, ettei työnantajan tarvitse edes arvioida, onko työvoiman tarve pysyvää. Vuoden jälkeen voidaan vielä tehdä uusi määräaikaistuuksien sopimus — vaikka perustellen. Näin epävarmuudesta tulee normaali osa työelämää. Miten tällaisessa tilanteessa otetaan asuntolaina, miten perustetaan perhe ja miten uskalletaan suunnitella tulevaisuutta? Jo ennestään määräaikaistuuksien ovat kasautuneet erityisesti nuorille ja naisille. Tämä esitys pahentaa tilannetta entisestään ja lisää myös raskaus- ja perhevapaasyrjinnän riskiä. Tämä on väärä suunta, arvoisa rouva puhemies.

Toinen vakava heikennys on takaisinottovelvoitteen poistaminen pienissä yrityksissä. Vaikka takaisinottovelvoite on ollut työntekijälle tärkeä turva tilanteessa, jossa työ on loppunut väliaikaisesti, mutta työn tarve myöhemmin palaa. Sen perusajatus on ollut reilu: jos työntekijä on irtisanottu ja työnantajalle syntyy uudelleen työvoiman tarve, ensin tarjotaan mahdollisuus työllistyä aiemmin irtisanotulle työntekijälle. Mikä tässä on ollut kohtuuton, nyt tätä suojaa siis puretaan. Tämä heikentää luottamusta työelämään ja lisää epävarmuutta erityisesti pienillä paikkakunnilla, joissa työmarkkinat ovat jo valmiiksi niukat.

Arvoisa rouva puhemies! Kolmas ongelma on lomautusilmoitusaikojen lyhentäminen. Lomautus on jo lähtökohtaisesti työntekijälle vaikea tilanne. Se tarkoittaa epävarmuutta toimeentulosta, laskuista ja arjen pyörittämisestä. Juuri siksi ennakointi on tärkeää. Kun lomautusilmoitusaikoja lyhennetään, työntekijälle jää entistä vähemmän aikaa varautua taloudellisesti ja järjestellä omaa elämäänsä. Tämä voi tarkoittaa monelle aivan konkreettisesti sitä, ettei aikaa jää edes vaihtoehtoisen työn hakemiseen tai oman talouden suunnitteluun. Kuka hyötyy siitä, että epävarmuus lisääntyy?

Arvoisa rouva puhemies! Hyvä työelämä ei rakennu epävarmuudelle eikä jatkuville heikennyksille. Työntekijä ei ole kustannuserä tai ongelma. Työntekijä on suomalaisen yhteiskunnan tärkein voimavara. Tämän hallituksen pitäisi lopettaa työelämän turvaverkkojen purkaminen ja alkaa rakentaa sellaista Suomea, jossa työn tekeminen tuo myös turvaa, ennakoitavuutta ja mahdollisuuden luottaa huomiseen. Tämän vuoksi tämä lakiesitys tulisi hylätä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

16.13 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävä pätkätöyläki on yksi huonoimmista esityksistä, mitä tähän saliin on tuotu tällä hallituskaudella, ja se on paljon. Hallituspuolueiden jokainen selitys tämän esityksen tarpeellisuudelle on käytännössä ammuttavissa alas ihan vain lukemalla hallituksen esityksen vaikutusarviot. Ne osoittavat,

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

että tämä esitys ei tule tutkimustiedon perusteella lisäämään työllisyyttä vaan ainoastaan työelämän epävarmuutta ja mahdollisesti omistajien voittoja, kun työntekijöiden neuvotte-luvoima heikkenee. Ei olekaan ihme, että hallituksessa istuvat puolueet eivät ole onnistu-neet vakuuttamaan edes omia tämän esityksen tarpeellisuudesta, vaan tosiaan kaikkien eduskuntapuolueiden naisjärjestöt ovat tätä lakia kritisoineet.

Kuten on moneen kertaan todettu, tämä esitys tulee lisäämään raskaus- ja perhevapaa-syrjintää ja heikentämään etenkin nuorten naisten työmarkkina-asemaa. Tätä todennäköi-sintä seurausta ei voi paeta toistelemalla sitä, että syrjintä on laitonta. Syrjintä on todella laitonta jo nykyään, mutta silti sitä todistettavasti tapahtuu, eikä se ole harvinaista, vaan va-litettavan yleistä. Tällä esityksellä syrjintää myös käytännössä katsoen aktiivisesti ediste-tään, kun määräaikaiselle sopimukselle ei tarvita enää minkäänlaista perustetta. Käytän-nön elämässä tämä on yhtä kuin syrjivän perustelun mahdollistaminen, oli se juridisesti katsoen laitonta tai ei.

Jos ja kun naisten syrjintä työelämässä tämän pätkätyölain myötä yleistyy, kukaan tä-män puolesta äänestänyt edustaja ei voi ainakaan väittää, etteikö tämä olisi ollut etukäteen tiedossa. Siten tämän lain puolesta äänestäminen on aktiivinen ja tietoinen päätös syrjin-nän ja epätasa-arvon lisäämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa. Tästä syystä kannatan edustaja Lylyn tekemää hylkäysehdotusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki poissa, edustaja Aittakumpu poissa. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

16.16 Olga Oinas-Panuma kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on tiivistet-tynä kelvoton ja turha, ja ihmettelen suuresti, minkä takia hallitus on halunnut tällaisen tänne ylipäättänsä tuoda. Tämä on ehdottomasti Orpon hallituksen huonoimpia lakiesityk-siä.

Ehkäpä erikoisinta tässä on se, että hallitus jatkuvasti perustelee tätä lakiesitystä sillä, että tällä nyt autetaan meidän pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Me varmasti kaikki halutaan, että meidän pienet ja keskisuuret yritykset menestyvät, mutta tätä lakia ei ole millään ta-valla rajattu vain pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, vaan tämä tulee osumaan erityisesti jul-kisella puolella työskenteleviin ihmisiin ja erityisesti naisvaltaisille aloille.

Tässä hallituksen esityksessä todetaan muun muassa, että esityksen vaikutus kansanta-louteen jää epäselväksi. Lisäksi todetaan, että tällä ei ole välttämättä todistettavia työllisyytsvaikutuksia, ja tässä esityksessä arvioidaan, että määräaikaiset työ sopimukset tulevat yleistymään etenkin nuorilla. Samaan aikaan kun meillä on tilanne, jossa lapsia syntyy ai-van liian vähän ja jossa nuoret ihmiset muutenkin junnaavat paikoillaan ja työllisyyskehi-tys on hankalaa, niin sitten tätä jotenkin autetaan sillä, että me päätetään meidän työelämää niin, että nuorella on vielä vaikeampaa päästä pysyvästi leivän syrjään kiinni. Erityisen ty-perää.

Meillä jo tällä hetkellä on tilanne, jossa joka neljäs raskaana oleva kokee syrjintää työ-elämässä — siis joka neljäs — ja sitten meille tuodaan lakiesitys, jonka ainoita vaikutus-arvioita on se, että se tulee lisäämään perhe- ja raskausvapaasyrjintää. Onhan tämä nyt kä-sittämätöntä, ja sitä on tässä salissa monesti ihmetelty. Itsekin olen tästä puhunut muun muassa viime viikolla.

Kun tuota lakiesitystä katselee, niin ainahan sitä haluttaisi tehdä sillä lailla, että jos sitä lakia voisi jotenkin paremmaksi viilata, mutta jos laki lähtökohtaisesti on tehty näin hata-

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

rin perusteiden ja vaikutusarviot ovat tällaisia, niin sanotaanko, että ei ihan pienellä viilauksella kummene paremmaksi.

Ehkä voisi sanoa, että olen pöyristynyt tästä lakiesityksestä. Huono laki ei pienillä viilauksilla kummene, joten esitän vastalauseen 2 mukaisesti, että lakiehdotukset hylätään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo poissa. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

16.18 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys laiksi työsopimuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista on tovereiden mukaan ja myöskin mielestäni kelvoton. Tämän esityksen mukaan määräaikaisten työsopimusten voisi työnantajan aloitteesta tehdä enintään vuoden ajaksi ilman laissa edellytettyä perusteltua syytä, jos kysymyksessä on ensimmäinen työsopimus työnantajan ja työntekijän välillä, eli työnantajan aloitteesta työsopimusten voisi tehdä määräaikaiseksi ilman perusteltua syytä. Sen lisäksi lomautusilmoitusajaa lyhennettäisiin 14 päivästä seitsemään päivään.

Hallituksen esitys ylittää lisää määräaikaisten työsopimusten, varsinkin perusteettomia määräaikaisten työsopimusten. Vuoden mittaisen perusteettoman määräaikaisten työsopimusten jälkeen työnantaja pystyisi edelleen tekemään perustellun määräaikaisten työsopimusten, eli työnantajan ei ole tarvetta arvioida pysyvää työvoiman tarvettaan. Nämä hallituksen esityksen muutokset ovat EU:n määräaikaistieteellisten vastaisia esityksiä, sillä EU:n määräaikaistieteellisen lähtee siitä, että määräaikaisten työsopimusten tulee vähentää eikä suinkaan lisätä.

Määräaikaisten työsopimusten käytön sekä irtisanomismahdollisuuden laajentaminen heikentää merkittävästi työntekijöiden työsuhdeturvaa sekä lisää epätyypillisten työsuhteiden käyttöä. Tämä kehityssuunta on täysin päinvastainen verrattuna EU:n linjauksiin, joissa näitä epätyypillisiä määräaikaisten työsuhteita on pidetty tilapäisenä ratkaisuna työntekijän pääsemiseksi työmarkkinoille.

Nämä hallituksen esittämät muutokset heikentävät merkittävästi työntekijän asemaa ja työsuhdeturvaa ilman mitään tasapainottavia toimia. Tämä muuttaa työntekijän oikeudellista asemaa tavalla, jonka voidaan arvioida lisäävän raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Toiseksi voimassa olevien työsopimusten työsuhdemuoto ylittää heikkenee, sillä onhan 1.1.2026 tullut voimaan irtisanomissuojan heikennys, joka yhdessä tämän esityksen kanssa heikentää kokonaisuutena työntekijöiden työsuhdeturvaa merkittäväällä tavalla.

Ylittää tämän lakimuutoksen vaikutukset työllisyyteen ja talouteen ovat vähäisiä. Sen lisäksi myöskin vaikutus tuottavuuteen ja sitä kautta talouskasvuun on epäselvä. Työntekijän mahdollisuus irtisanoa ilman perusteltua syytä tehty määräaikaisten työsopimusten kuuden kuukauden jälkeen on myöskin tuottavuusvaikutukseen osaltaan vaikuttava kirjaus. Suomessa käytetään tällä hetkellä EU-maihin nähden keskimääräistä vähemmän määräaikaisten työsuhteita ja vakituisten työsuhteiden irtisanomissuoja on OECD-vertailussa melko keskimääräisellä tasolla, joten ei voida päätellä, että tämä lakimuutos olemassa olevan tiedon valossa lisää työllisyyttä Suomessa.

Tällä lakimuutoksella voidaan osoittaa ja tunnistaa olevan tutkimuskirjallisuuden perusteella lasten saamista myöntävä vaikutus, joka voi olla Suomen vallitsevassa tilanteessa myös vaikutus lopulliseen syntyvyyteen. Tämän lakimuutoksen arvioidaan koskettavan joitain tuhansia synnytysikäisiä, jotka työskentelisivät ilman perusteltua syytä solmitussa määräaikaisten työsuhteissa. Jo tällä hetkellä yleisin raskaus- ja perhevapaasyrjintä

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

muoto on määräaikaisen työsuhteen jatkamatta jättäminen. Raskaus- ja perhevapaasyrjintätapaukset muodostavat tälläkin hetkellä merkittävän osan tasa-arvovaltuutetuille ilmoitetuista syrjintäepäilyistä. Kuten todettua, tämä hallituksen esitys lisää määräaikaisia työsuhteita, perusteettomia määräaikaisia työsuhteita sekä myöskin raskaus- ja perhevapaasyrjintää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Siponen.

16.23 Markku Siponen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän se niin on, että hyvä tavoite tai hyvä tarkoitus ei pyhitä keinoja. Kuten on tullut jo tässä esille, tämä hallituksen esityksen mukainen lakiehdotus tulisi lisäämään raskaus- ja perhevapaasyrjintää tilanteessa, jossa todellakin joka neljäs raskaana oleva kokee jo nyt syrjintää työelämässä.

Tästä syystä kannatan edustaja Oinas-Panuman tekemiä esityksiä, joissa lakiehdotukset 1.—3. hylätään vastalauseen 2 mukaisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Satonen.

16.24 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tästä asiasta on täällä jo pitkään keskusteltu, ja täällä oli jo ensimmäisessä käsittelyssäkin mittavat keskustelut, mutta en silti malta olla ottamatta kantaa muutamaan täällä esitettyyn väitteeseen:

Ensimmäinen asia on se, että mikä tällä hetkellä on työmarkkinoilla Suomen suurin ongelma. Minä olen kuvitellut, että tässä salissa on yhteinen näkemys siitä, että se on avoimien työpaikkojen liian vähäinen määrä. Jos näin on, niin vahvasti ihmettelen, minkä takia vasemmisto-oppositio — johon myös keskustan voi laskea mukaan, kuten äsken kuultiin — vastustaa joka ikistä esitystä, jolla rekrytointikynnys alenee ja joku ihminen, joka muuten jäisi kokonaan vaille työtä, tulee sen myötä saamaan määräaikaisen työsuhteen. Se on huomattavasti parempi, että ihmisellä on määräaikainen työsuhde, kuin se, että hän on kokonaan työttömänä. Tätä siis ihmettelen.

Sitten mitä tulee näihin määräaikaisiin työsuhteisiin yleensä, niin tässä sotketaan nyt kaksi asiaa aivan totaalaisesti keskenään. Tämä järjestelmän muutos ei tule, en usko, kovin merkittävällä tavalla lisäämään määräaikaisia työsuhteita. Varmaan jonkin verran lisää, mutta ei kovin merkittävällä tavalla. Se, mikä on tällä hetkellä iso ongelma, on, että meillä on paljon perusteltuja määräaikaisia työsuhteita, nimenomaan julkisella sektorilla, ja jokainen kansanedustaja, varsinkin ne, jotka tätä esitystä vastustavat, voi ihan itseltään kysyä, olenko minä kunta- ja aluetason päättäjänä tehnyt kaikkeni, että niitä määräaikaisia työsuhteita olisi minun hyvinvointialueellani ja minun kunnassani vähemmän. Omalta osaltani voin sanoa, että olen tehnyt ja olen vaikuttanut siihen aikoinaan, kun olin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hallinnossa. Näen tämän asian kyllä sellaisena, että kun ne päätökset tehdään — totta kai valtiollakin on joku määrä määräaikaisia työsuhteita, mutta kyllä ne määräaikaiset työsuhteet ovat nimenomaan siellä kunnissa ja hyvinvointialueilla, ja on yliopistoissa myös paljon — niin näissä hallinnoissa olevien henkilöiden kannattaa siellä toimia, jotta voidaan niihin asioihin puuttua. Tämä lakiesitys ei tule muuttamaan sitä asiaa mitenkään merkittävällä tavalla, koska joka tapauksessa, vaikka tätä lakiesitystä ei olisi ollut, olisi olemassa edelleen se mahdollisuus, että perustellusta syystä voidaan määräaikainen työsuhde pitää.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Arvoisa rouva puhemies! Sitten vielä ihan lopuksi tästä raskaus- ja perhevapaasyrjinnästä: Kuten täällä edustaja Honkasalokin sanoi, se on ehdottomasti kielletty. Sen lisäksi meillä oli vielä työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa toinen esitys, jossa vielä tiukemmin kiristettiin sitä eli tehtiin vielä tiukemmaksi se, että taistellaan tätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää vastaan, ja tähän lakiesitykseen tai tähän ehdotukseen, joka nyt on eduskunnan käsittelyssä, vielä valiokunta yksimielisesti lisäsi seurantalausekkeen, että tätä asiaa vielä erikseen seurataan. Eli sille kysymykselle on tehty se, mikä on mahdollista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — No niin, otetaan vastauspuheenvuoroja. Sieltä edustaja Lyly, ja sitten jatketaan hetken aikaa.

16.28 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä, että avoimia työpaikkoja ei ole, kyllä johtuu isosti tästä talouspoliittisesta linjasta, joka tällä hetkellä on meneillään. Se vaikuttaa siihen, että kotimarkkina on niin aneeminen kuin se on, ja kun se kotimarkkinoiden luottamus on mennyt, niin ei ole kulutusta eikä sitä kautta myöskään työllisyys lähde liikkeelle. Kansainväliset suhdanteet vaikuttavat tietenkin osan, mutta kyllä kotimarkkinoillakin voidaan tehdä enemmän.

Tähän, syntyykö tästä määräaikaisia työsuhteita enempi: Hallituksen omissa perusteluteksteissä mainitaan, että tämä lisää määräaikaisia työsuhteita, ja myös tässä valiokunnan mietinnössä sanotaan, että muutoksen arvioidaan lisäävän määräaikaisten työsuhteiden käyttöä. Eli kyllä täällä itekin on todettu hallituksen puolelta, että tämä tulee lisäämään niitä — ja kun meidän pitäisi suunta saada juuri toiseen kohtaan kuin tämä esitys nyt vie. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten edustaja Suhonen, vastauspuheenvuoro.

16.29 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kyllä edustaja Satonen väkevästi todisti äsken tuolla puhujapöytänsä ensinnäkin sitä, että tämä nyt käsittelyssä oleva esitys määräaikaisten tekemisestä vuodeksi ilman perustetta ei juurikaan lisäisi mitään haittoja tai määräaikaisuuksia tai muuta vastaavaa. Kuitenkin, kuten kuulumme edustaja Lylynkin puheenvuorosta, siellä jopa ministeri on itse arvioinut, että tällaisia vaikutuksia tällä esityksellä on. Sitten useat järjestöt, jopa naisjärjestö kokoomuksen puolelta, ovat esittäneet toiveen, että tämä esitys pitäisi pistää uudelleen valmisteluun tai vetää pois, koska tällä on heikentäviä vaikutuksia naisten työelämäkysymyksiin. Elikkä siltä osin aika erikoista.

Toisaalta sitten edustaja Satosen puheenvuoron loppuosassa oli toteamus suurin piirtein siitä, että sitten lopulta tällä esityksellä ei olisikaan juuri kummoista merkitystä määräaikaisuuksiin, koska sitten voidaan kuitenkin tehdä niitä perusteella olevia määräaikaisia tälläkin hetkellä. Onhan tämä nyt kummallista kiertelyä. Ensin todetaan, että ei ole mitään heikentäviä vaikutuksia, ja sitten kohta todetaan, että ei tällä ole juuri oikeastaan minkään muunkaanlaisia vaikutuksia. Aika erikoinen lakiesitys meillä on kyllä käsittelyssä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten otetaan sieltä vielä yksi, elikkä edustaja Viitala. Vastauspuheenvuoro.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

16.30 **Juha Viitala sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Edustaja Satonen otti esiin puheenvuorossaan yhden aivan ydinasian tästä ongelmasta eli juuri sen, että meillä ei ole riittävästi työpaikkoja. Nämä toimenpiteet, mitä te, hyvä hallitus, teette heikentämällä työmarkkinoita ja palkansaajien asemaa, eivät valitettavasti työpaikkoja lisää. Kysynkin tässä suoraan teiltä: Mitä mieltä te olette sellaisesta asiasta, kun tiedän työelämästä esimerkiksi tilanteen, että henkilö, joka on määräaikaistuuksilla ollut työnantajan palveluksessa, sai 10-vuotismitalin? Tässä voisi kuvitella, että jonkunnäköistä ketjutusta ja perusteettomuuttakin on olemassa. Mitä mieltä olette tällaisesta tilanteesta?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Edustaja Satonen, vastauspuheenvuoro.

16.31 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Viitalan puheenvuoro oli kyllä erittäin hyvä. Nimittäin juuri tämä esimerkki, josta kerroitte, on tapahtunut voimassa olevan lainsäädännön perusteella, eli tällä lailla ei ole ollut mitään tekemistä sen kanssa.

Edustaja Suhonen sanoi siinä ihan oikein, että sanoin puheessani, ettei juurikaan lisää. Tarkoitan sitä, että en usko, että tämä muutos, jos me katsotaan määräaikaisten työsuhteiden kokonaismäärää, jotka siis pitkälti ovat julkisella sektorilla perustellusta syystä, kokonaisuutena tulevat merkittävästi lisääntymään. Siihen en usko. Tämä on tietysti asia, joka selviää sitten, kun nähdään, miten asia etenee, mutta en siis usko tähän. En myöskään usko, että tämä on käännteentekevä — edustaja Lylylle totean — koko talouden kannalta, mutta joka ikinen uudistus, jolla me saadaan rekrytointikynnystä alemmaksi, on juuri tässä tilanteessa tärkeä, kun me tarvitsemme kipeästi niitä uusia työpaikkoja erityisesti nuorille ja alanvaihtajille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Vielä edustaja Suhonen.

16.32 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Edustaja Satonen, te jälleen vakuuttelitte puheenvuorossanne, kuinka tärkeä tämä lakiesitys on työllisyyden kannalta. Kuitenkinhan on niin, että kun ei voida edes arvioida tällä olevan merkittävää työllisyys- tai talousvaikutusta, tälläkään ”työelämäuudistuksella”, kuten te puhutte näistä heikennyksistä, niin onhan se erikoista, että nyt täällä perustellaan tämän lakiesityksen tärkeyttä työllisyyden näkökulmasta ja kuitenkin ette pysty itse edes arvioimaan, että sillä tosiasiallisesti olisi merkittävää työllisyys- ja talousvaikutusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä edustaja Lyly, vastauspuheenvuoro, ja sitten mennään puhujalistaan.

16.33 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos! Samaan asiaan kiinnitin huomiota, että työllisyysvaikutuksia tällä esityksellä ei ole. Nämä ovat tämmöisiä niin kuin mututuntumia, että tällä olisi työllisyysvaikutuksia. Kun täällä koko ajan todistellaan siitä, niin kaikki luvut työttömyydestä ja työllisyydestä tällä hetkellä kertovat, että kaikki uudistukset ovat vieneet työelämää väärään suuntaan. Työttömyys on korkeammalla joka kuukausi kuin edellisenä vuonna vastaavana aikana, ja avoimia työpaikkoja on vähemmän. Jos nämä uudistukset, mitä tässä nyt on koko ajan markkinoitu meille, olisivat toteuttaneet tätä, että

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

palkkaamista olisi ollut enemmän, niin jossakin niitten pitäisi nyt jo näkyä, kun osa on ollut voimassa jo kaksikin vuotta. Eli missä ne ovat?

Tämä lakiesitys on yksi tätä samaa sarjaa, että nyt vain heikennetään työehtoja monella tapaa ja kaikki riski siirretään työntekijöille. Yritysten riski siirretään työntekijöille joustavuuden ja kaiken muun hakemisella. Missä se yrittäjäriski kohtaa enää on?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Haluaako vielä edustaja Satonen? [Arto Satonen: Ei!] — No niin, sitten mennään puhujalistalle. — Edustaja Hänninen.

16.34 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Satosta erinomaisesta puheenvuorosta. Hän suorastaan rautakangesta väänsi, mikä tässä on se ydinkysymys. [Timo Suhonen: No enpä nyt sanoisi!] Eli ydinkysymys on se, että meidän pitäisi saada sinne yksityiselle sektorille työpaikkoja. Toinen asia oli määräaikaisista työsuhteista sitten se, että kumpi on parempi, työttömyys vai... Se toinen vaihtoehto ei ole mikään muu, eli se ei ole pysyvä työpaikka, vaan se on olla työttömänä. Määräaikaisen työsuhteen vaihtoehto ei ole pysyvä työsuhde, vaan se on työttömyys, ja sitä me emme halua.

Tässä esityksessä on lopulta kyse siitä, uskaltaako yritys palkata ja löytyykö ihmisille töitä. Liian usein työmarkkinakeskustelussa vastakkain asetetaan työntekijän turva ja yrityksen toimintaedellytykset, aivan kuin ne olisivat toistensa vihollisia. Todellisuudessa ne kulkevat käsi kädessä. Työntekijän tärkein turva ei ole pykälä paperissa vaan se, että työpaikkoja syntyy ja uusia mahdollisuuksia avautuu. Tätä turvaa tämä hallituksen esitys vahvistaa.

Arvoisa puhemies! Pienille ja keskisuurille yrityksille yksikin rekrytointi on iso päätös. Se on taloudellinen riski mutta myös juridinen riski, johon tällä esityksellä puututaan. Mahdollisuus tehdä ensimmäinen määräaikainen työsopimus ilman erillistä perustetta rajatun ajan, lomautus ja takaisinottovelvollisuuden keventäminen pienemmiltä työnantajilta eivät ole keinoja kiertää työntekijöiden oikeuksia, ne ovat keinoja madaltaa sitä kynnystä, joka estää työpaikan syntymisen alun perinkään. Suuri osa uusista työpaikoista syntyy perheyriyksissä, kasvuyriyksissä ja paikallisissa palveluyriyksissä. Tämä laki on tärkeä, jotta näissä yrityksissä uskalletaan palkata ensimmäinen, toinen tai kolmas työntekijä ja jotta ihmisillä on aito mahdollisuus päästä kiinni pysyvään työelämään, kerryttää osaamista ja rakentaa omaa tulevaisuutta.

Arvoisa puhemies! Keskustelussa on noussut esille huoli siitä, että lakimuutoksella voisi olla lasten saamista myöhentävä vaikutus ja että tämä vaikutus kohdistuisi erityisesti naisiin näissä uusissa määräaikaisissa työsuhteissa. Tämä huoli on otettava vakavasti. Yksi tällainen toimi on työnantajalle esitetty velvollisuus antaa kirjallinen selvitys määräaikaisuuden päättymisen syistä tai palvelussuhteen jatkamatta jättämisestä tilanteessa, jossa työntekijä on ilmoittanut raskaudestaan. On tärkeää todeta selvästi: Syrjintä on edelleen kiellettyä. Jousto työmarkkinoilla ei saa koskaan tarkoittaa heikompa suojaa raskauden tai perheen perustamisen vuoksi. Naisiin kohdistuva epäasiallinen toiminta on ankarasti kielletty ja tuomittavaa, tapahtui se kotona, harrastuksissa tai työelämässä. Se on rikos. Työelämän on oltava paikka, jossa perheen perustaminen ei ole riski vaan luonnollinen osa elämää.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Tässäkin lakiesityksessä määräaikaisuuksien ketjuttamista on rajoitettu. [Timo Suhonen: Ei ole!] Jos sääntöjä kierretään, lankeaa yrityksille seuraamuksia. Lakiesitys ei anna vapaita käsiä väärinkäyttöksiin vaan rakentaa hallittua joustoa selkeiden rajojen sisällä.

Arvoisa puhemies! Työntekijän todellinen turva on se, että työmarkkinat eivät ole suljettu kerho, johon on vaikea päästä sisään. Tämä esitys tekee työmarkkinoista avoimemmat, erityisesti heille, jotka ovat työnhaun kynnyksellä, nuorille, alanvaihtajille ja pitkään työttömänä olleille. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

16.40 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Nämä väittämät, että tämä ketjuttamista rajoittaa: Tosiasia on, että tässä lisätään määräaikaisen työsuhteen yksi muoto, perusteeton määräaikainen työsuhde, eikä puututa ketjuttamiseen millään tavalla, ja sen jälkeenkin voidaan tehdä perustellusta syystä määräaikainen työsuhde. Se ensimmäinen työsuhteen kynnys, se perustellusta syystä määräaikainen työsuhde, on aivan helppo tehdä nykyäänkin, eikä siinä ole mitään isoja ongelmia sen synnyttämisessä. Siinä mielessä tämän tyyppiset mallit, joilla haetaan koko ajan työntekijöiden epävarmuuden kautta pärjäämistä, ovat väärä suunta.

Sen lisäksi, kun tätä mietitään, niin sanotaan, että tämä määrä kasvaa hieman, vaikka meidän pitäisi saada sitä määräaikaisten työsuhteitten määrää alemmas ja turvaa työmarkkinoille enemmän näille nuorille ja naisille, jotka työelämään tulevat, niin että se toistaiseksi voimassa oleva työsuhde on siellä se pääsääntö. Tämä toistaiseksi voimassa oleva työsuhde on sillä tavalla pääsääntö työsopimuslain mukaan, että pitää katsoa, kuinka tämä kokonaisuus muodostuu sellaiseksi, että työvoiman tarve on pysyvää, ja hallitus murtaa tällä esityksellä nimenomaan tätä peruslähtökohtaa koko ajan. Sen takia on se perustellusta syystä oleva määräaika, jolla kerrotaan, että tästä ja tästä syystä nyt tehdään määräaikainen työsopimus, ja sitten on tämä toistaiseksi voimassa oleva sopimus, jolla haetaan sitä. Kannattaa muistaa, että toistaiseksi voimassa olevissa työsopimuksissa on myös koeaika, jonka aikana työsuhde on puolin ja toisin aika helppo päättää, ja siinä mielessä se riski palkkaamiseen sitä kautta on tehty. Määräaikaisessa on aina se tilanne, että on sitouduttu tiettyyn määräaikaan, joka siinä tehdään. Tässä lakiesityksessä sitäkin kohtaa on avattu niin, että puolen vuoden kohdalla voidaan vielä arvioida, oliko tämä määräaikainen fiksu tehdä. Se annettiin myös työnantajapuolelle tässä esityksessä, vaikka työnantaja itse tietää, kuinka pitkän määräaikaisen työsuhteen se on valmis tekemään ja sillä tavalla arvioimaan.

Tämä tuo todella huonoja malleja suomalaisen työelämään. Sitten kun katsotaan tätä määräaikaisten työsuhteiden määrää vuosien varrella, miten se on kehittynyt ja mihin ammattiryhmiin se erityisesti koskee ja mihin ikäryhmiin se koskee, ja Akava Worksilla on näistä hyviä tilastoja, niin lyhyesti voi sanoa, että nuoret ja naiset ovat tässä se iso kohde-ryhmä, joka tässä tulee. Sitten jos katsotaan, ketkä ovat kokeneet selvästi raskaussyrjintää, niin sitä ovat kokeneet selvästi määräaikaisissa työsuhteissa olevat, ja nimenomaan kun verrataan toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin, niin koostetusti vähintään yhtä raskaussyrjinnän muotoa on kokenut 44 prosenttia, kun se toistaiseksi voimassa olevissa on 18. Eli nämä kaikki luvut puhuvat ihan toista suuntaa kuin mitä täällä yritetään tuntumalla sanoa, että nyt tämä on oikeasti kynnys parempaan työelämään. Tämä on oikeasti kynnys huonompaan suomalaisen työelämään, jota me tässä teemme tätä kautta.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

Arvoisa rouva puhemies! Sitten tästä selvitysvelvollisuudesta, joka täällä myöskin tuodaan esiin, että se olisi tärkeä asia: Tässä on yleinen selvitysvelvollisuus, ja siinä ei anneta tarkempaa muotoa, millä tavalla se selvitys tehdään ja minkälaisia tietoja siinä pitäisi olla, eikä sitä ole myöskään millään tavalla sanktioitu. Eli tämä jää tämmöiseksi kuolleeksi kirjaimeksi hyvin helposti ja tavallaan siinä mielessä hyvän tahdon toimenpiteeksi, että tällainen pitää tehdä. Haluan nähdä, että tämä osa tästä lakiesityksestä tulee toteutumaan hyvin näissä tilanteissa.

Sitten, arvoisa rouva puhemies, tämä takaisinottovelvollisuuden poistaminen alle 50 henkeä työllistäviltä yrityksiltä tarkoittaa sitä, että kun mahdollisesti työpaikalla tapahtuvien työmäärien muutoksien myötä, kun on irtisanominen tapahtunut tuotannollis-taloudellisesta syystä, sitten sellaiselle henkilölle pitäisi tarjota ensimmäisenä sitä työtä, niin nyt tätä velvollisuutta poistetaan tässä. Tällä viedään monia sen tyyppisiä kohtia.

Sitten, arvoisa rouva puhemies, vielä tämä lomautusilmoitusaikojen lyhentäminen 14 päivästä seitsemään päivään tarkoittaa sitä, että työntekijä joutuu nopeammin lomautetuksi, ja silloin se vie seitsemän päivän palkan siltä työntekijältä, koska siinä lyhennetään sitä aikaa. Tämä on suora taloudellinen sanktio siinä tilanteessa, kun lomautustilanteeseen joudutaan lyhyemmällä lomautusilmoitusajalla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

16.45 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Olen aikaisemmissa puheenvuoroissani käsitellyt pitkälti määräaikaista työsuhteita ja tämän lain tuomaa epävarmuutta niiden muodossa, mutta on tässä esityksessä tosiaan muitakin epäkohtia, kuten lomautusilmoitusaikojen lyhentäminen, joka myös esityksessä on mukana. Se on asia, joka kohdalle osuessaan muuttaa nopeasti palkansaajan ja hänen lähipiirinsä, perheensä, arkea ja elämää, ja se on suora taloudellinen sanktio, kuten edellä edustaja Lyly hyvin kuvasi. Jos nämä lomautusilmoitusajat lyhennetään 14 päivästä 7 päivään, niin kyllä se on sillä tavalla, että siinä viikossa pitää aika paljon ihmisen sopeutua uuteen elämäntilanteeseen nopeasti. Se seitsemän päivän lomautusilmoitusaika on kyllä niin lyhyt, että jos mietitään, että siinä elämä muuttuu viikon aikana ja pitäisi järjestellä asioita ja sopeutua koko perheen siihen uuteen tilanteeseen, niin siinä on vaikka lainojen neuvottelemiset maksuvapaiden suhteen tai lasten päivähoitopaikka-asioiden hoitamiset, erinäisten tilausten peruuttamisia, siinä tulee aika paljon arjen asioita, joita siinä tulee sitten nopeasti hoitaa, ja tarvittavat säästötoimet voivat olla jopa mahdottomia toteuttaa sen seitsemän päivän lomautusilmoitusajan kuluessa. Tämä taloudellinen sanktio tulee tässä vielä kylkeen. Kyllä näillä vain vaikutuksia on.

Myös tämä takaisinottovelvoitteen poistaminen on omiaan lisäämään sitä palkansaajan heikompaa asemaa työmarkkinoilla, niin kuin valiokunnan asiantuntijalausuntojen mukaan takaisinottovelvoitteen poistaminen heikentää myös työntekijöiden työsuhdeturvaa. Tiedän itse työelämästä tapauksia, että henkilö on irtisanottu ja miltei saman tien on lähes samoihin tehtäviin palkattu uusi henkilö. Tämänkaltaiset tilanteet tulevatkin varmasti lisääntymään tämän myötä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

16.48 **Timo Suhonen sd:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Olisin halunnut kysyä työministeriltä erittäin vakavan kysymyksen tästä määräaikaisia työsopimuksia koskevasta lakiesityksestä, mutta valitettavasti hän nyt ei päässyt jostain syystä paikalle.

Esitystä on arvosteltu laajasti siitä, että se lisää perusteettomia määräaikaisuuksia, työn epävarmuutta ja erityisesti naisten syrjinnän riskiä työelämässä. Tämä huoli ei tule vain oppositiosta tai ammattiliitoilta. Poikkeuksellista tässä tilanteessa on se, että nyt kaikkien hallituspuolueiden naisjärjestöt ovat nousseet vastustamaan hallituksen omaa esitystä. Mukana ovat Kokoomusnaiset, KD Naiset, Perussuomalaiset Naiset ja Svenska Kvinnoförbundet, jotka ovat yhdessä opposition naisjärjestöjen kanssa vaatineet esityksen vetämistä takaisin valmisteluun. Heidän viestinsä on hyvin selkeä: tämä lakimuutos lisää työelämän epävarmuutta, kasvattaa syrjinnän riskiä ja kohdistuu erityisen raskaasti naisiin, koska juuri naiset työskentelevät miehiä useammin määräaikaisissa työsuhteissa. Ja mikä kaikkein merkittävintä, vaikutusarvioiden mukaan esitys ei edes merkittävästi edistä työllisyyttä tai talouskasvua.

Arvoisa rouva puhemies! Kun jopa hallituspuolueiden omat naisjärjestöt katsovat, että tämä lakiesitys lisää epävarmuutta, syrjintää ja voi vaikeuttaa perheen perustamista, mitä hallitus vastaisi heille? Ja ennen kaikkea, miksi hallitus vie eteenpäin työelämäheikennystä, jota edes omat taustajärjestöt eivät pidä oikeana?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

16.49 **Anna-Kristiina Mikkonen sd:** Arvoisa puhemies! Tämä pätkätyölaki on jälleen kerran yksi Orpon hallituksen esittämistä työelämäheikennyksistä. Määräaikaisten työsopimusten laaja käyttö on tyypillistä erityisesti naisvaltaisilla aloilla, esimerkiksi kunnissa ja hyvinvointialueilla. Määräaikaisten työsopimusten käyttäminen tulee lisäämään työntekijöiden epävarmuutta ja on siten omiaan muun muassa lykkäämään perheen perustamista. Tämä hallituksen esitys kohdistuu erityisesti nuoriin ja naisiin.

Hallituksen esitys, määräaikaisuuksia koskeva lakimuutos, voi osaltaan lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää, vaikka raskaus- ja perhevapaasyrjintä on kielletty myös ilman perusteltua syytä solmittavissa määräaikaisissa työsopimuksissa. Kun määräaikaiset työsuhteet esityksen myötä lisääntyvät, on odotettavissa, että myöskin vastaavien syrjintätapausten määrä tulee kasvamaan.

Ilman perustetta tehtävä määräaikainen työsuhde on käyttötarkoitukseltaan päällekkäinen koeajan kanssa. Määräaikaisesta työsopimuksesta tällä lakimuutoksella tulee siis käytännössä pidennetty koeaika.

Tätä aihetta koskeva tutkimustieto ei osoita, että tällä lakimuutoksella olisi selviä työllisyys- ja työttömyysvaikutuksia. Syrjintä itsessään on tasa-arvolaisissa kielletty, mutta tämä esitys tulee hyvin todennäköisesti lisäämään syrjintää ja tekemään siihen puuttumisesta entistä vaikeampaa, sillä syrjinnän arvioidaan lisääntyvän määräaikaisten työsuhteiden määrän kasvun vuoksi ja syrjinnän arviointia tulee vaikeuttamaan se, että työnantaja voi tarjota määräaikaisia työsuhteita jollekin toiselle työntekijälle myös silloin, kun sillä olisi pysyvän työvoiman tarve.

Tätä hallituksen esitystä pitäisi arvioida myöskin kansainvälisen ja EU-tason velvoitteiden valossa. Tällä esityksellä ei näyttäisi olevan tosiasiallisesti EU:n määräaikaista työtä koskevan puitesopimuksen 5. lausekkeen edellyttämiä tehokkaita oikeudellisia toimenpi-

Punkt i protokollet PR 51/2026 rd

teitä väärinkäytösten estämiseksi, joilla turvattaisiin puitesopimuksen tavoite ja sen tehokas vaikutus.

Tämä hallituksen esitys heikentää yleisesti työntekijän suojelua ja työntekijän asemaa suhteessa työnantajaan. Tämä lakimuutos on omiaan heikentämään työntekijän mahdollisuuksia neuvotella oikeuksistaan ja puolustaa niitä, mukaan lukien puuttua kokemaansa tai havaitsemaansa syrjintään tai häirintään. Tämä ehdotettu sääntely mahdollistaa nykyistä helpommin työsuhteen päättämisen tai uusimatta jättämisen peiteltyinä vastatoimena.

Nyt esitetty sääntely on huonosti yhteensopivaa perustuslaista johtuvien työvoiman suojelua sekä yhdenvertaisuutta koskevien velvoitteiden kanssa. Yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi on ylipäätään toteutettu esityksessä puutteellisesti. Tämä pätkätyölaki on yksi osa Orpon hallituksen työelämäheikennyksistä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

16.53 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Viimeisenä puheenvuorona tähän kohtaan allekirjoittanut toteaa vain sen, että SDP ei hyväksy tämän lain kaltaisia työelämän heikennyksiä, työelämän kehittämistä. Tämä laki lisää määräaikaista työsuhteita, vaikka niitä pitäisi saada vähennettyä. Tämä koskee kaikkia työnantajia, myös julkista, jossa on 25 prosenttia määräaikaista työsuhteita, tämä koskee erityisesti naisia ja nuoria ja lisää raskaus- ja perhevapaasyrjintää, murtaa peruskiveä, toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten peruskiveä, koska lisätään määräaikaista työsuhteita ja syrjäytetään toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita. Määräaikaiset työsuhteet luovat lisää epävarmuutta työelämään ja samalla arkielämään. Tästä tulee pidennetty koeaika ja lisää epävarmuutta työmarkkinoille, mitä todellakaan ei nyt tarvita.

Ja viimeiseksi: Tämä ei lisää työllisyyttä eikä tuottavuutta, koska epävarmuus laskee tuottavuutta, ei sitouta työntekijöitä. Sen vuoksi tämä lakiesitys on hylättävä.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.